

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

a Katedra folyóirat

KATEDRA-VERSENY

A Katedra-versenyek az oktatási minisztérium által akkreditált és támogatott versenyek.
További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ELEK JÓZSEF, katedra.tortenelem@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2023003

Zimná 1/32, Komárno 945 01

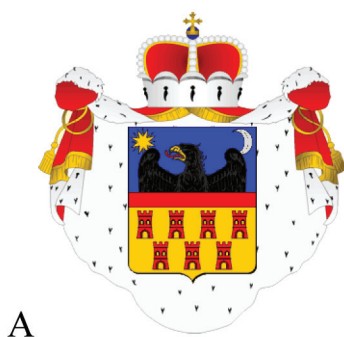
Beküldési határidő: 2022. október 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	I.

1. FORDULÓ – PRAGMATICA SANCTIO

1) Egy kis tartományvadász

A Habsburgok birodalma egy sok államból, tartományból összerakott, nem egységes birodalom. A képeken látható címerek csupán néhány ilyen Habsburg-birtokot képviselnek. Nevezd meg őket, majd írd a jellemzőket az utolsó oszlopba! (10 pont)

	A birodalom részének neve	A birodalom részéhez illő jellemzés
A		
B		
C		
D		
E		

Mária Terézia ebben az osztrák tartományban is foglalkozott a parasztok helyzetével – A Pragmatica Sanctiót itt csak 1724-ben fogadták el – 1743-ban ennek az államnak az egyetlen női uralkodójává koronázzák – Ennek a területnek Mária Terézia adta a nagyfejedelemség rangját – A tartomány szinte teljes egészében a poroszok uralma alá került.

2) A lányok, a lányok...

Soha nem tapasztalt baj érte a Habsburg-házat: a kihalás veszélye fenyegette! A család csupa lányt tudott felmutatni, köztük van versenyünk főszereplője is. Keresd meg, kik a titokzatos Habsburg főhercegnők, akiknél tartsátok be a születési sorrendet is, majd írástok be vallomásuk betűjelét, ahogy a kisfiúnál példaként feltüntettem! (10 pont)

					Lipót János
					A

- A – Nem sok esélyt kaptam a sorstól, pedig mindenki az én születésemre várt, hogy legyek a birodalom örököse.
- B – Én voltam a kiszemelt örökös, pedig nem én voltam a család nőtagjai közt a legidősebb.
- C – Fizikailag is távol voltam attól, hogy trónigénnyel lépjek fel, ugyanis a portugál király felesége voltam.
- D – Házasságommal lemondattak trónigénnyemről, de férjem, a bajor választó erről másképpen gondolkodott. Ő szembe fordult unokatestvéremmel.
- E – Abban követtem nővérem példáját, hogy a férje öccséhez mentem feleségül.
- F – A lengyel király felesége lettem, idősebb vagyok trónra került unokatestvéremnél, a Pragmatica Sanctio mégis hátterbe szorított.

3) Forrás – részlet az 1723. évi II. törvénycikkből

Olvasd el a szöveget és az alapján válaszolj a lenti kérdésekre! (8 pont)

„II. tc. Ő legszentségesebb császári és királyi felsége férfiágának magvaszakadtával (mely megszakadást Isten legkegyelmesebb távol tartani méltóztassék) az öröklési jogon való utódlást e Magyarországon és koronájában felséges osztrák házábanak nőágára is és pedig első helyen a fennnitsztelt most uralkodó legszentségesebb császári és királyi felség részéről Németországban s azon kívül fekvő és Magyarországgal meg ehhez kapcsolt részeken, országokban és tartományokban, az előre bocsátott jog és rend szerint feloszthatatlanul és elválaszthatatlanul, kölcsönösen és együttesen örökösödésileg birtoklandó más országokban és tartományaiban is megállapított elsőszülöttségi rendhez képest uralkodás és kormányzás végett átruházzák.”

- A) Melyik évben született a törvénycikk eredetije?
- B) Mi a neve az eredeti dokumentumnak (vagyis egy latin megnevezés)?
- C) Mit jelent magyarul e latin megnevezés?
- D) Ki adta ki az eredeti iratot?
- E) Hány gyermeke volt ennek a személynek, amikor az eredeti iratot kiadta?

- F) Magyarázd meg saját szavaiddal, mitől is tartsa távol Isten a királyi házat!
 G) 1723-ban valós volt ez a félelem? Indokold meg a válaszodat!
 H) A törvény alapján a Habsburg birodalom sok államát hányan örökölhetik - az előző feladatban megismert örökösök közül? Indokold meg a válaszodat a forrás alapján!

4) Megszólalnak a kor szereplői

Kik mondhatták el magukról a lenti, egyébként kitalált, idézeteket? Nevezd meg magukat a személyeket is! (10 pont)

X – Nem lehettem, király, de császár igen. Hadvezérnek sem voltam jó, de a pénz forgatásához érttem. Csinos magánvagyonot hoztam össze.

Y – Csallóközben láttam meg a napvilágot, majd pályám csúcsaként évekig a Haditanács elnöke voltam. Berlint is megsarcoltam.

V – Egy ütőképes hadsereget örököltem, mégis, első győztes csatámról azt hittem, hogy elvesztettem és eliszkoztam a csataterőről.

W – A poroszok ereje engem is zavart, ezért 1746-ban szövetséget kötöttem Mária Teréziával.

Z – A birodalom irányítása elavult, hadserege nem ütőképes. Pragmatica Sanctio helyett gazdasági és hadászati reformokat kellett volna megvalósítani.

A

B

C

D

E

	A	B	C	D	E
személy					
idézet					

5) Az ifjú királynő (10 pont)

„Mindenkitől elhagyatva, egyedül a magyarok hűségéhez és ősi vitézségéhez folyamodhatunk...” (Mária Terézia)

- A) Melyik városban játszódtott le a festményen látható jelenet?
- B) Mikor játszódtott le a jelenet? (év, hónap)
- C) Mit kiáltottak a képen látható előkelők?
- D) Miért latinul hangzott el a mondat?
- E) Mit tett hozzá az utókor a híres felkiáltáshoz?
- F) Miért volt ez a „hozzátoldás” hihető? Mi zajlott még a jelenet után ebben a városban?
- G) A festménynek van egy kisebb tévedése is. Ki nem volt jelen az esemény során?
- H) Ki volt ekkor Magyarország nádora, vagyis az uralkodó helyettese?
- I) Milyen tettel vívta ki a Habsburgok nagyrabecsülését ez a magyar arisztokrata 1711-ben?
- J) Milyen tettel vívta ki a Habsburgok nagyrabecsülését ez a magyar arisztokrata 1722-ben?

6) Mária Terézia háborúzik – Európa háborúzik

Tudjuk, hogy a királynőnek a trónra lépésétől kezdve háborúval kellett kivívnia jogát apja örökségéhez. Az ő uralkodása alatt vívott két nagy háború sok változást hozott a világban is, időközönként megváltoztak az országok egymáshoz való viszonyai is. Írd be a táblázatba, milyen volt a kapcsolata a párosított országoknak: „szövetséges” vagy „ellenséges” (10 pont)

osztrák örökösödési háború			hétéves háború		
Habsburg birodalom		Porosz Királyság	Habsburg birodalom		Porosz Királyság
Habsburg birodalom		Nagy-Britannia	Habsburg birodalom		Nagy-Britannia
Porosz Királyság		Francia Királyság	Habsburg birodalom		Francia Királyság
Bajor fejedelemség		Habsburg birodalom	Szász fejedelemség		Porosz Királyság
Francia Királyság		Nagy-Britannia	Francia Királyság		Nagy-Britannia